Tel: (676) 23122
Fax: (676) 23487
www.nzembassy.com/tonga

NEW ZEALAND HIGH COMMISSION

CORNER TAUFA'AHAU AND SALOTE ROADS
PO BOX 830
NUKU'ALOFA
KINGDOM OF TONGA

11 Mē 2012

Fānau ako ‘e 1,000 tupu tenau ‘ahia ‘a e Faka’ali’ali Kermadec

‘E laka hake ‘i he fānau ako ‘e toko 1,000 tupu’ te nau ‘ahia ‘a e faka‘ali‘ali ‘aati Kermadec, ‘a ia ‘e fakahoko ‘i he ‘Ōfisi ‘o e Talafekau Lahi Nu’usila ‘i Nuku’alofa’ mei he ‘aho 22 ‘o Mē ki he ‘aho 1 ‘o Sune, 2012.

Na‘e fakaafe‘i ‘e he Kermadec Initiative mei he kulupu ko e Pew Environment Group ‘a e kau tā fakatātā mo e kau ‘aati ‘iloa mo tu’ukimu’a ‘e toko hiva ‘i Mē ‘o e 2011’ ke nau folau fakataha mai ‘i he Manuao HMNZS Otago mei Nu’usila, ‘o fou mai ‘i he feitu‘u Kermadec, ki Tonga. Ko e polokalama’ ni ‘oku’ ne faka’ilonga‘i fiefia ai ‘a e fononga ko eni.

Ko e faka’ali’ali mahu’inga ko eni’ na’e kamata ia ‘i Tauranga pea mo ‘Okalani. Kuo fili ai e ni’ihi e ngaahi ngāue ko eni ki he faka’ali’ali ‘i Tonga’ ni ke faka’ilonga’i’aki e mahu’inga ‘a Tonga ni ‘i he folau na’e fai ‘e he kau tā fakatātā mo e kau ‘aati Kermadec.

“‘Oku monū’ia ‘a e ‘Ōfisi ‘o e Talafekau Lahi Nu’usila’ koe’uhi ko e lava ‘o fakahoko ha faka’ali’ali mahu’inga pehe’ ni. ‘Oku ou fiefia ke vahevahe ‘a e monū makehe ko eni’ mo e kakai ‘o Tonga’ pea ‘oku ou matu’aki fiefia koe’uhi ‘e ma’u e faingamālie ke lava mai ai ‘a e fānau ako tokolahi ki he faka’ali’ali. ’”

‘Oku toko fā ‘a e kau tā fakatātā mo e kau ‘aati ‘iloa mei Nu’usila’ ‘o kau ai ‘a Dame Robin White, Gregory O’Brien, John Pule pea mo Elizabeth Thomson, ‘a ia te nau folau mai ki Tonga’ ni ki he faka’ali’ali ko eni’ pea te nau fetaulaki ai pē mo e fānau ako.’

“’Oku mau fu’u fiefia ‘aupito he faingamālie ko eni.’ ‘E lava ‘o ma’u ai e faingamālie ke sio tonu e fānau’ ki he fa’ahinga ‘aati pehee’ pea ‘oku ou faka’amu te ne faka’ai’ai e taleniti ‘o kinautolu ‘oku nau ma’u e taleniti ko ia. ’ ‘Oku ‘i ai e fakatu’amelie mo e fiefia lahi ‘i he teuteu ki he ‘a’ahi ko eni’,” ko e fakamatala ia ‘a e Tokoni Talēkita e Ngaahi Ako mei he Potungāue Ako, Ponepate Taunisila.

Kuo fokotu’utu’u foki ‘e he ‘Ōfisi e Talafekau Lahi Nu’usila’ ha ngaahi feohi’anga lea mo ako makehe ke kamata ‘i he ‘aho Falaite 18 ‘o Mē. Ko e fakaikiiki ‘o e takitaha polokalama ‘oku fakahā atu ia ‘i he pepa ‘oku tufaki fakataha atu mo e fakamatala’ ni pea ‘e to e ma’u pe he uepisaiti ‘a e ‘Ōfisi e Talafekau Lahi.’ Koe’uhi ‘oku fakangatangata e tokolahi’, ‘e fiema’u ke ‘uluaki lēsisita mai ki he ngaahi polokalama ta’etotongi ko eni.’

‘E kamata ‘a e faka’ali’ali Kermadec mei he ‘aho Tūsite 22 ‘o Mē ki he Falaite 1 ‘o Sune ‘i he ‘Ōfisi e Talafekau Lahi Nu’usila’ lolotonga e taimi ngāue angamaheni.’ ‘Oku to e ‘atā foki pe ‘a e faka’ali’ali ko eni ki he taha kotoa ‘i he ‘aho Tokonaki 26 ‘o Mē mei he 10 pongipongi ki he 2 ho’atā.

Ki he ngaahi faka’eke’eke fetu’utaki kia:

Leilani Tamu, Sekelitali Ua

‘Ōfisi e Talafekau Lahi Nu’usila ‘i Tonga

Telefoni to’oto’o: (+676) 23 122 (extn 102)

NGAAHI POLOKALAMA TA'ETOTONGI 'A E FAKA'ALI'ALI KERMADEC

Falaite 8 Mē

Ko e Folau mo e Faka'ali'ali Kermadec

'E hulu e vitiō fekau'aki mo e folau 'a e kau 'aati' he feitu'u Kermadec. 'E hoko atu ai ha talanoa 'e tataki 'e he Talēkita 'o e Pew Environment Group, Bronwen Golder. 'E 'i ai foki 'a e kau 'aati 'iloa mei Nu'usila 'a ia ko John Pule, Gregory O'Brien, Elizabeth Thomson pea mo Dame Robin White

Feitu'u:: Kingdom Koffie Plantation, Veitongo
Taimi: 6:30pm-8:30pm
Hu: Ta'etotongi ka 'oku fiema'u ke 'osi 'i ai ha'o tikite mei he 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Fetu'utaki: Meletonga.Fakahua@mfat. govt.nz / 23 122

Tokonaki 19 Mē

Ngaohi e 'aati lelei 'auptio mei he ngaahi naunau 'oku ma'u 'i Tonga ni

Ko e faingamālie eni ke ke kau ki ha ki'i ako pea mo e taha e ngaahi talēniti 'iloa 'o Nu'usila ko Dame Robin White. Ko e taumu'a 'o e ako ni ke vakai'i e ngaahi founga hono ngaohi e 'aati 'oku lelei 'aupito 'aki e ngaahi naunau 'oku ala ma'u 'i Tonga ni.

Feitu'u: Fale TNYC Organics
Taimi: 2pm – 3pm
Hu: Ta'etotongi ka 'oku fiema'u ke 'osi 'i ai ha'o tikite mei he 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Fetu'utaki: Meletonga.Fakahua@mfat. govt.nz / 23 122

Tusite 22 Mē

Ngaahi taleniti 'e fā 'a e Kermadec: Ko 'enau mo'ui

Kau mai ki he pō lea 'a e toko fa 'o e ngaahi taleniti tu'ukimu'a 'a Nu'usila 'a ia ko John Pule, Gregory O'Brien, Elizabeth Thomson pea mo Dame Robin White. Te nau vahevahe 'a ngaahi Talanoa fekau'aki mo e ngaahi faingata'a pehe ki he ngaahi ikuna 'i he'enau feinga kenau a'usia e

tu'unga 'oku nau 'i ai he 'aho ni pea mo hoko ko ha ngaahi taleniti 'iloa 'i mamani lahi.

Feitu'u: 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Taimi: 6pm – 7.30pm ('e tapuni e matapa 'i he 6.10pm)
Hu: Ta'etotongi ka 'oku fiema'u ke 'osi 'i ai ha'o tikite mei he 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Fetu'utaki: Meletonga.Fakahua@mfat. govt.nz / 23 122

Pulelulu 23 Mē

Lau Maau pea mo John Pule & Gregory O'Brien

Ko e faingamālie eni ke ke fanongo tonu ai ki he lau maau 'a e tokoua 'o e kau fa'u maau mo e kau 'aati 'a Nu'usila 'a ia ko Gregory O'Brien pea mo John Pule. 'E talitali lelei ai 'a kimoutolu kotoa pea 'e 'i ai pe mo e faingamālie ma'a kimoutolu 'oku mou fie kau ki he lau maau,

Feitu'u: Coffee Post
Taimi: 6pm – 7pm
Hu: Ta'etotongi ka 'oku pau ke 'osi 'i ai ha'o tikite mei he 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Fetu'utaki: Meletonga.Fakahua@mfat. govt.nz / 23 122

Tu'apulelulu 24 Mē

Ngaahi naunau tukufakaholo mo hono mape'i e tukufakaholo 'o Tonga

Kau mai ki he polokalama ko eni 'a ia 'e lea ai 'a Siua Lotaki mo Dr Seu'ula Johansson Fua fekau'aki mo e ngaahi ngāue ki hono mape'i e tukufalaholo 'o Tonga. 'E fakatefito e lea 'i he natula 'o e ngāue ko eni mo 'ene felave'i mo e fakalakalaka 'a e 'aati 'i Tonga ni. 'E 'i heni kotoa e kau kau tā fakatātā mo e kau 'aati 'a e faka'ali'ali Kermadec.

Feitu'u: 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Taimi: 6pm – 7.30pm ('e tapuni e matapa 'i he 6.10pm)
Hu: Ta'etotongi ka 'oku pau ke 'osi 'i ai ha'o tikite mei he 'Ōfisi 'o e Talafekau Lahi Nu'usila
Fetu'utaki: Meletonga.Fakahua@mfat. govt.nz / 23 122

KATAKI 'O FAKATOKANGA'I ANGE KO E KOTOA E NGAAHI POLOKALMA KO ENI 'E PAU KE 'ULUAKI MA'U ATU HA'O TIKITE. 'OKU

FAKANGATANGATA PE E TOKOLAHI PEA ‘OKU KOLE ATU KEMOU FETU’UTAKI MAI KIMU’A E PULELULU 16 ‘O ME.